

УКРАЇНА
ВІННИЦЬКА ОБЛАСНА РАДА

РІШЕННЯ № 1295

19 грудня 2025 р.

75 сесія 8 скликання

Про Звернення депутатів Вінницької обласної Ради 8 скликання до Верховної Ради України та Кабінету Міністрів України щодо необхідності забезпечення охорони та відновлення водних ресурсів басейну річки Південний Буг

Відповідно до частини другої статті 43 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні», Закону України «Про охорону навколишнього природного середовища», Закону України «Про оцінку впливу на довкілля», статей 5, 6, 87, 88 Водного кодексу України, враховуючи висновок та рекомендації постійної комісії обласної Ради з питань будівництва, комунального майна, транспорту та розвитку інфраструктури, обласна Рада **ВИРІШИЛА:**

1. Схвалити Звернення депутатів Вінницької обласної Ради 8 скликання до Верховної Ради України та Кабінету Міністрів України щодо необхідності забезпечення охорони та відновлення водних ресурсів басейну річки Південний Буг, що додається.

2. Надіслати це Звернення:

- до Верховної Ради України та Кабінету Міністрів України;
- до Хмельницької, Київської, Черкаської, Кіровоградської, Миколаївської, Одеської обласних рад;
- сільським, селищним, міським радам Вінницької області.

3. Контроль за виконанням цього рішення покласти на постійну комісію обласної Ради з питань будівництва, комунального майна, транспорту та розвитку інфраструктури (Ковальов А. Є.)

Голова обласної Ради

В. СОКОЛОВИЙ

Додаток
до рішення 75 сесії обласної
Ради 8 скликання
від 19. 12. 2025 р. № 1295

ЗВЕРНЕННЯ
депутатів Вінницької обласної Ради 8 скликання
до Верховної Ради України та Кабінету Міністрів України
щодо необхідності забезпечення охорони та відновлення водних ресурсів
басейну річки Південний Буг

Річка Південний Буг належить до числа великих річок басейну Чорного моря, річковий басейн якої повністю розташований у межах України. Він охоплює територію 7 областей (Хмельницька, Вінницька, Київська, Черкаська, Кіровоградська, Миколаївська, Одеська), і забезпечує потреби у воді жителів цих регіонів. Поверхневі води річки це особливий природний ресурс, що має стратегічне значення для держави.

Обсяг річного використання води у басейні Південного Бугу - 286,3 млн м³, що становить 4,7% від загального споживання води в Україні.

Рівень забезпеченості водою річкового басейну в розрахунку на 1 особу є нижче мінімального рівня водозабезпеченості згідно з класифікацією ООН (1,7 тис. м³ на рік на 1 особу) і становить 1,1 тис. м³.

В останні десятиріччя річка зазнає значного антропогенного забруднення. Промислове і сільськогосподарське навантаження на екосистеми річок і навколишнє середовище постійно зростають загалом. Офіційні дані Державної екологічної інспекції у Вінницькій області та Басейнового управління водних ресурсів річки Південний Буг виявили основні фактори, що негативно впливають на якість води у ній. Серед них – невідповідне очищення побутових стічних вод, слабкий контроль за скиданням промислових стічних вод. Також масово порушуються режими прибережних захисних смуг (понад 250 га незаконно розорано), зафіксовано численні самовільні скиди та промисловий скид недостатньо очищених стічних вод; виснажуються та замулюються ставки і водосховища; відсутнє належне утримання гідротехнічних споруд. Внаслідок цього відбувається стале зниження водності річки, що спричиняє втрату її здатності до самоочищення, погіршення якості питної води, зменшення біорізноманіття, виникають ризики екологічної кризи.

Результати вимірювань гідрохімічних показників свідчать про забруднення води Південного Бугу нітратами, нітритами, органічними сполуками та фосфатами. Зокрема, у Південному Бузі виявлено перевищення рівнів таких речовин як кадмій, хлорпірифос (хлорпірифос-етил), флуорантен, свинець та його сполуки, ртуть та її сполуки, нікель та його сполуки, бензо(а)пірен, дикофол, цибутрин, циперметрин. Через забруднення води органічними хімікатами утворюється брак кисню, що призводить до загибелі водних біоресурсів і спостерігається надмірний ріст мікроорганізмів, які виділяють у воду токсичні речовини.

Враховуючи критичний стан водних ресурсів басейну річки Південний Буг та необхідність негайного посилення державної водної політики,

здійснення належного контролю якості води, відповідальність за збереження нормального екологічного стану водних об'єктів та фінансування заходів, спрямованих на дотримання норм екологічного законодавства, ми, депутати Вінницької обласної Ради 8 скликання, звертаємось до Верховної Ради України та Кабінету Міністрів України з пропозиціями:

1. Внести зміни до Закону України «Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності», з метою удосконалення порядку проведення позапланових перевірок суб'єктів господарювання, доповнивши частину першу статті 6 новим абзацом шостим такого змісту:

«звернення посадових осіб органів місцевого самоврядування, місцевих органів виконавчої влади та правоохоронних органів. Позаплановий захід у такому разі здійснюється територіальним органом державного нагляду (контролю) за наявності погодження центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у відповідній сфері державного нагляду (контролю)».

2. Внести зміни до постанови Кабінету Міністрів України від 13 березня 2022 року № 303 «Про припинення заходів державного нагляду (контролю) в умовах воєнного стану», з метою забезпечення ефективного контролю, доповнивши цю постанову новим пунктом 12 такого змісту:

«12. Позапланові заходи державного нагляду (контролю) у сфері охорони земель та водних ресурсів, у тому числі за дотриманням вимог законодавства України щодо встановлення та використання водоохоронних зон і прибережних захисних смуг, додержання режиму використання їх територій, земель природно-заповідного та іншого природоохоронного призначення, а також територій, що підлягають особливій охороні, включаючи випадки порушення встановлених режимів господарської діяльності, самовільного використання водних ресурсів чи забору води, здійснення спеціального водокористування без відповідних дозволів, забруднення або засмічення водних об'єктів, а також змін гідрологічного чи гідроморфологічного стану водних об'єктів без правових підстав, здійснюються територіальним органом державного нагляду (контролю) за наявності погодження центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у відповідній сфері державного нагляду (контролю)».

3. Внести зміни до Кодексу України про адміністративні правопорушення в частині збільшення штрафів за порушення правил охорони водних ресурсів, доповнивши статтю 59 такими абзацами:

«Самовільний злив стічних вод, у тому числі нечистот асенізаторським транспортом, у річки, ставки та інші водні об'єкти без проходження очисних споруд, –

тягнуть за собою накладення штрафу на громадян у розмірі від однієї тисячі до двох тисяч неоподаткованих мінімумів доходів громадян, для посадових осіб – від двох тисяч до чотирьох тисяч неоподаткованих мінімумів доходів громадян;

при здійсненні повторних правопорушень протягом року встановити накладення штрафу на громадян у розмірі від двох тисяч до трьох тисяч неоподаткованих мінімумів доходів громадян і для посадових осіб – від чотирьох тисяч до шести тисяч неоподаткованих мінімумів доходів громадян, з можливістю конфіскації транспортного засобу або обладнання, що використовувалося для правопорушення.

Несанкціоноване підключення до зливових каналізацій, що призводить до скиду неочищених стічних вод у водні об'єкти,-

тягнуть за собою накладення штрафу на громадян у розмірі від однієї тисячі до чотирьох тисяч неоподаткованих мінімумів доходів громадян з обов'язковим відшкодуванням завданих довкіллю збитків.»

4. З метою державного фінансування природоохоронних заходів просимо Кабінет Міністрів України:

1) затвердити Державну цільову екологічну програму технічної модернізації підприємств водовідведення та очищення стічних вод, що перебувають у державній або комунальній власності, на період до 2034 року;

2) розробити та затвердити План дій щодо комплексного вирішення проблем басейну річки Південний Буг на 2026–2032 роки;

3) включити заходи Плану управління річковим басейном Південного Бугу на 2025-2030 роки, затвердженого розпорядженням Кабінету Міністрів України від 1 листопада 2024 року № 1078-р, до державних, обласних і місцевих програм;

4) закріпити в нормативно-правових актах України норму про спрямування на відновлення річок частини рентної плати за спецводокористування;

5) створити Державний фонд відновлення малих річок, як стратегічних об'єктів, що забезпечують формування повноводдя Південного Бугу;

6) забезпечити винесення в натуру прибережних захисних смуг;

7) передбачити фінансування з державного та місцевих бюджетів на розчистку русел малих річок, облаштування прибережних смуг, інвентаризацію водних об'єктів, будівництво та реконструкцію каналізаційних очисних споруд у 7 областях, на території яких знаходиться басейн Південного Бугу.

Отже, Південний Буг - це один з ключових елементів водних ресурсів України. Його збереження сьогодні - це питання екологічної, продовольчої та енергетичної безпеки держави.

Просимо Кабінет Міністрів України та Верховну Раду України підтримати наші пропозиції з метою відновлення та захисту річки Південний Буг.

СХВАЛЕНО

Рішення ___ сесії Вінницької
обласної Ради 8 скликання
від _____ 2025 року № ___